

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilain muutokset 1.1.2026

Sivistyslautakunta 03.02.2026 § 10

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lilja Sini
Valmistelija: Varhaiskasvatuspäällikkö Viitanen Kirsi

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 5 §:n muuttamisesta annetun lain ja varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetun lain (1048/2025) 1.1.2026 voimaan astumisen myötä voidaan antaa palvelun käyttäjälle varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetun lain mukainen palveluseteli. Tämän jälkeen varhaiskasvatuksessa ei enää sovelleta lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

Lain tarkoituksena on varhaiskasvatuksen palvelusetelin avulla lisätä perheen valinnan mahdollisuuksia lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi, parantaa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain (540/2018 12 §) mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä huoltaja voi saada lapsesta samanaikaisesti palvelusetelin kanssa lasten kotihoidon tukea tai yksityisen hoidon tukea. Toiminnan lähtökohtana on asiakkaan oikeus varhaiskasvatukseen ja toiminnan tulee olla asiakaslähtöistä. Palveluntuottajan toiminnan tulee vastata myös sitä tasoa, mitä kunnan vastaavalta toiminnalta edellytetään. Palveluseteli ei ole subjektiivinen oikeus. Huoltajalla ei ole oikeutta vaatia palveluseteliä, vaan kunta päättää sopivasta tavasta järjestää varhaiskasvatuspalvelu.

Karkkilan kaupunginhallitus on päättänyt ottaa käyttöön tulosidonnaisen palvelusetelin 1.8.2013 alkaen. Palvelusetelin käyttöön liittyy sääntökirja, jossa kunta asettaa varhaiskasvatuslaissa ja palvelusetelilain 5 § mainitut hyväksymiskriteerit palvelun tuottajille. Palvelusetelin sääntökirja päivitettiin Karkkilassa edellisen kerran Kasvatus- ja opetuslautakunnassa 23.4.2024, 37 §.

Palvelusetelin sääntökirjassa Karkkilan kaupunki asettaa palveluntuottajalle palvelusetelilain mukaiset hyväksymiskriteerit sekä muut palvelusetelitoiminnassa noudatettavat ehdot. Palvelusetelin maksamisen ehtona on, että yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan sääntökirjan ehtoja. Kunta valvoo lakisääteisenä valvontaviranomaisena sääntökirjan noudattamista.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetun lain 7 § perusteella kunnan tulee määrittää palvelusetelin arvo niin, että se on palvelunkäyttäjän kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon lapsen ikä ja varhaiskasvatusaika, lapsen tuen tarve, kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan toiminnan tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä palvelunkäyttäjän maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus. Palvelusetelin arvon kohtuullisuus on tarkistettava säännöllisesti.

Muutokset palvelusetelin sääntökirjaan 1.1.2026 alkaen:

- Huoltaja maksaa palveluntuottajalle omavastuuosuuden, jonka suuruus on palveluntuottajan perimän hoitopaikan kokonaishinnan ja palvelusetelin arvon välinen erotus. 1.1.2026 alkaen omavastuuosuus voi Karkkilassa olla enintään 60 €/lapsi enemmän kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin perustuva varhaiskasvatuksen asiakasmaksu (aikaisemmin on yksityisillä päiväkodeilla ollut mahdollista periä 60 € enemmän, kuin palvelusetelin enimmäisarvo, eli käytännössä vain termistö muuttuu).
- Varhaiskasvatuslain muuttamisesta annetun lain (626/2025) myötä varhaiskasvatuslain 44 § Lupa harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa soveltaminen päättyy 31.12.2025. Muutettuna voimaan tulevan 44 § Oikeus harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa soveltaminen alkaa 1.1.2026. Muutoksen seurauksena yksityisessä päiväkotitoiminnassa siirytään lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn.

Alkuvuodesta 1.1.2026 ovat tulleet voimaan huoltajan omavastuuosuuden suuruus palvelusetelipäiväkodeissa (enintään 60 €/lapsi enemmän kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin perustuva varhaiskasvatuksen asiakasmaksu) sekä yksityisen päiväkotitoiminnan siirtyminen lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn.

Sääntökirja päivitetään muilta osin maaliskuun sivistyslautakunnan kokoukseen.

Ehdotus:

Sivistysjohtaja Lilja Sini
Sivistyslautakunta päättää

1) hyväksyä varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) mukaisen muutoksen huoltajan omavastuuosuuden suuruudesta Karkkilan palvelusetelipäiväkodeissa. Omavastuuosuus voi olla enintään 60 €/lapsi enemmän kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin perustuva varhaiskasvatuksen asiakasmaksu;

2) hyväksyä varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) mukaisen muutoksen yksityisen päiväkotitoiminnan siirtymisestä lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn; ja

3) velvoittaa varhaiskasvatuspäällikön tekemään oheiset muutokset Karkkilan varhaiskasvatuksen sääntökirjaan.

Käsittely:

Keskustelun kuluessa esittelijä teki seuraavan muutosehdotuksen:

Lisätään päätösehdotukseen kohta:

4) lautakunta tarkastaa pykälän kokouksessa.

Muutettu päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Sivistyslautakunta päätti

1) hyväksyä varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) mukaisen muutoksen huoltajan omavastuuosuuden suuruudesta Karkkilan palvelusetelipäiväkodeissa. Omavastuuosuus voi olla enintään 60 €/lapsi

enemmän kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin perustuva varhaiskasvatuksen asiakasmaksu;

2) hyväksyä varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) mukaisen muutoksen yksityisen päiväkotitoiminnan siirtymisestä lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn; ja

3) velvoittaa varhaiskasvatuspäällikön tekemään oheiset muutokset Karkkilan varhaiskasvatuksen sääntökirjaan.

4) tarkastaa pykälän kokouksessa.

Pöytäkirjamerkintä: Varhaiskasvatuspäällikkö Kirsi Viitanen saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn alussa klo 20:31 ja poistui kokouksesta ennen päätöksen tekoa klo 20:46 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

Täytäntöönpano: Varhaiskasvatus

Sivistyslautakunta 03.03.2026
17/12.07.00/2026

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lilja Sini
Valmistelija: Varhaiskasvatuspäällikkö Viitanen Kirsi

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 5 §:n muuttamisesta annetun lain ja varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetun lain (1048/2025) 1.1.2026 voimaan astumisen myötä voidaan antaa palvelun käyttäjälle varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetun lain mukainen palveluseteli. Tämän jälkeen varhaiskasvatuksessa ei enää sovelleta lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

Lain tarkoituksena on varhaiskasvatuksen palvelusetelin avulla lisätä perheen valinnan mahdollisuuksia lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi, parantaa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain (540/2018 12 §) mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä huoltaja voi saada lapselta samanaikaisesti palvelusetelin kanssa lasten kotihoidon tukea tai yksityisen hoidon tukea. Toiminnan lähtökohtana on asiakkaan oikeus varhaiskasvatukseen ja toiminnan tulee olla asiakaslähtöistä. Palveluntuottajan toiminnan tulee vastata myös sitä tasoa, mitä kunnan vastaavalta toiminnalta edellytetään. Palveluseteli ei ole subjektiivinen oikeus. Huoltajalla ei ole oikeutta vaatia palveluseteliä, vaan kunta päättää sopivasta tavasta järjestää varhaiskasvatuspalvelu.

Karkkilan kaupunginhallitus on päättänyt ottaa käyttöön tulosidonnaisen palvelusetelin 1.8.2013 alkaen. Palvelusetelin käyttöön liittyy sääntökirja, jossa kunta asettaa varhaiskasvatuslaissa ja palvelusetelilain 5 § mainitut hyväksymiskriteerit palvelun tuottajille. Palvelusetelin sääntökirja päivitettiin Karkkilassa edellisen kerran Kasvatus- ja opetuslautakunnassa 23.4.2024, 37 § ja siihen tehtiin korjauksia uuden lain myötä Sivistyslautakunnassa 03.02.2026 § 10.

Karkkilan kaupunginhallitus on päättänyt ottaa käyttöön tulosidonnaisen palvelusetelin 1.8.2013 alkaen. Palvelusetelin käyttöön liittyy sääntökirja, jossa kunta asettaa varhaiskasvatuslaissa ja palvelusetelilain 5 § mainitut hyväksymiskriteerit palvelun tuottajille. Palvelusetelin sääntökirja päivitettiin Karkkilassa edellisen kerran Kasvatus- ja opetuslautakunnassa 23.4.2024, 37 § ja siihen tehtiin korjauksia uuden lain myötä Sivistyslautakunnassa 03.02.2026 § 10.

Sääntökirja toimii varhaiskasvatuksen palvelusetelillä toimivien yksityisten palveluntuottajien ja kunnan välisenä toiminta- ja menettelytapaohjeena ja palveluntuottajan on sitouduttava noudattamaan sääntökirjaa. Sääntökirja jakautuu yleiseen ja erityiseen osaan. Yleisessä osassa käsitellään pääasiassa pakollisia, lainsäädäntöön perustuvia hyväksymisehtoja. Erityinen osa sisältää pääasiassa Karkkilan varhaiskasvatuksen määrittämiä hyväksymisehtoja.

Liitteenä oleva sääntökirja on päivitetty vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Tässä päivityksessä palvelusetelin sääntökirjaan on lisätty muutosten edellyttämät asiat, tarkistettu prosesseja ja päivitetty vanhentuneita lakitietoja sekä käsitteitä. Tekstejä on myös siirretty paremmin luettavaksi kokonaisuudeksi. Sääntökirjaan on tässä vaiheessa jätetty vielä vanhat tekstit ja tehty korjaukset sekä muutokset ylivivaten sekä punaisella fontilla kirjoittaen. Erityisesti mainittavia tarkennuksia ovat:

- Ennen kuin yksityinen päiväkotitoi hyväksyy lapselle hoitopaikan päiväkotiin, tulee paikka varmistaa kaupungin palveluohjaukselta (varhaiskasvatuspäällikkö). (kappale 3.3., sivu 9)
- Palvelusetelin sääntökirjaan on lisätty maininta Varhaiskasvatuslain (540/2018, 54 §) mukaisesta palvelunkäyttäjän oikeudesta tehdä muistutus palvelun laadusta tai kohtelusta toiminnasta vastaavalle päiväkodin johtajalle tai varhaiskasvatuspäällikölle. Karkkilan kaupungille tehtävää kirjallista muistutusta varten on tehty lomake, mikä tulee nettisivuille sekä yksityisen että kunnallisen varhaiskasvatuksen palvelujen käyttäjien saataville. (kappale 3.6., sivu 11)
- Hoitoaikakertoiin (varhaiskasvatusaikakerroin) on korjattu virheelliset desimaalit, joiden mukaan palvelusetelit on laskettu. (kappale 4.1., sivu 13)
- Tuen tarpeiden lasten osalta on tarkennettu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa olevaa kohtaa, jonka mukaan tuen muodot suunnitellaan pedagogisesti niin, että lapsen osallisuus, oikeus oppia ja toimia osana vertaisryhmää toteutuvat lapsen edun mukaisesti. Lapsen tuki voi sisältää pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia tuen muotoja. Lapsiryhmän kokoa muodostettaessa on huomioitava tukea tarvitsevien lasten etu, tuen tarve ja taso sekä se, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan ryhmässä saavuttaa. Mikäli päiväkodissa on tehostettua tai erityistä tukea tarvitseva lapsi, tulee tämä ottaa huomioon lasten tai varhaiskasvatuslain mukaisen henkilöstön lukumäärässä, jollei lasta varten ole henkilökohtaista tai ryhmäkohtaista avustajaa. Mikäli tehostetun tai erityisen tuen lasten tarpeita ei voida huomioida yksityisessä päiväkodissa, lapsi siirretään kaupungin yksikköön seuraavan toimintakauden alusta. (kappale 4.1., sivu 13)
- Lapsen tuen asiasta on tehty lisäys myös sääntökirjan erityiseen osaan: Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea annetaan yksityisessä päiväkodissa, jos se katsotaan lapsen edun mukaiseksi. Jos tuen tarjoaminen yksityisessä päiväkodissa ei ole riittävää, lapsi siirretään kunnalliseen varhaiskasvatukseen. (kappale 10.2., sivu 23)

Tulosidonnaisen palvelusetelin perusarvoon ei tehdä tässä kohtaa vielä muutoksia. Ne katsotaan myöhemmin keväällä samalla, kun tehdään asiakasmaksujen indeksikorotus.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjaan esitettävät muutokset on käsitelty yksityisten palveluntuottajien kanssa sähköpostitse alkuvuodesta 2026 sekä kokouksessa 9.1.2026.

Ehdotus:

Sivistysjohtaja Lilja Sini
Sivistyslautakunta päättää

- 1) hyväksyä liitteenä olevan Karkkilan kaupungin varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan; ja
- 2) että se astuu voimaan 4.3.2026 sekä soveltuvien osin takautuvasti 1.1.2026 alkaen.

Lautakunta tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös:

Täytäntöönpano:

Varhaiskasvatus